

Det Europæiske Semester: Landerapport 2017

Indledning

I 2010 blev Det Europæiske Semester¹ indført og har siden dannet ramme om at lade EU-landene koordinere deres økonomiske politikker. I løbet af året indsamles der viden om de enkelte lande, hvilket bl.a. sker gennem Kommissionens *fact finding mission* i efteråret, som skaber grundlag for den årlige landerapport og landespecifikke anbefalinger. Dertil kigges landene efter i sømmene i forhold til arbejdet med at nå Europa 2020-målene.

Allerede i november 2016 udkom Kommissionen med en fælles rapport² om beskæftigelse i EU-landene, hvor danske forhold fik opmærksomhed. Her nævntes det, at den danske NEET rate (Not in Education, Employment or Training) og ungdomsledighed var kategoriseret som 'good but to monitor'³. Det blev desuden bemærket i rapporten, at de erhvervsfaglige uddannelser i høj grad tiltrækker ældre elever, og at det for Danmarks vedkommende var mere end halvdelen af eleverne på erhvervsuddannelserne der er over 20 år. På EU-plan gælder det for 36,6 % af eleverne⁴.

Dette notat undersøger de DLI-relevante forhold, der optræder i landerapporten⁵ for Danmark i 2017, som blev udgivet i februar 2017. Først vil relevante forhold om uddannelse blive behandlet på baggrund af kapitlet 3.3 om reformprioriteter for arbejdsmarkedet, uddannelse og det sociale samt på baggrund af afsnittet om forskning og innovation i kapitlet 3.5 over sektorpolitik. Herefter vil det indledende resumé og afsnit under kapitel 3.3 om arbejdsmarked og socialpolitik blive behandlet for relevante DLI-forhold. Afslutningsvis behandles landerapportens status på 2020-målene i forhold til Danmark.

Notatet gør brug af citater og kildehenvisninger, som er taget direkte fra landerapporten for Danmark, og er dermed ikke udtryk for DLI's egen holdning.

---

¹ Læs mere her: <http://www.consilium.europa.eu/da/policies/european-semester/>

² Se rapporten: https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-draft-joint-employment-report_en

³ Se mere i tabel 1, side 18 i rapporten: Draft Joint Employment Report from the Commission and the Council

⁴ Se mere på side 31 i ovenstående rapport.

⁵ Se rapporten: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-report-denmark-da.pdf>

Landerapporten om uddannelse

1. "I 2015 forlod ca. 9,5 % af de unge mellem 18-24, der er født uden for EU, skolen for tidligt, hvilket er en anelse højere end blandt indfødte (7,7 %). Situationen er mere problematisk for drenge født uden for EU, idet omkring 13,2 % forlader skolen for tidligt, dvs. 3,7 procentpoint over niveauet for indfødte drenge (9,5 %) [...] Forskellene i uddannelsesresultater kan delvist forklares ud fra den socioøkonomiske baggrund, men selv efter en korrektion herfor kan der spores en indvandrerspecifik ulempe for både børn født i udlandet og børn født af forældre født i udlandet" (Landerapporten 2017, side 27)
2. "I april 2016 foreslog regeringen en reform af de almene ungdomsuddannelser for at højne det akademiske niveau og give elever et godt fundament til de videregående uddannelser. Et af målene er at styrke undervisningen i matematik og naturfag med henblik på at vende tendensen med færre studerende, der vælger naturvidenskabelige fag, og det stigende antal elever, der har gennemført en ungdomsuddannelse, og som har behov for supplerende kurser i matematik og naturfag for at opfylde kravene til videregående uddannelser" (Landerapporten 2017, side 27)
3. "Folkeskolereformen fra 2014/2015 tog sigte på at rette op på situationen med det lave niveau af grundlæggende færdigheder efter endt grundskole gennem ændringer af læreplanen og en forlængelse af skoledagen. Reformen ledsages af omfattende evaluerings- og følgeforskningsprogrammer, og den første rapport om gennemførelsen blev offentliggjort i foråret 2016 og viser, at størstedelen af kommunerne har uddelegeret ansvaret for gennemførelsen til skolerne. En nyere undersøgelse foretaget af Kommunernes Landsforening peger på, at alle kommunerne har konstateret fremskridt ved den mere varierede og motiverende skoledag (KL, 2016). En undersøgelse fra Danmarks Lærerforening viser imidlertid, at fire ud af fem lærere føler, at de ikke har tilstrækkelig tid til at forberede undervisningen (Danmarks Lærerforening, 2016). En undersøgelse fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd fremhæver elevernes stigende velvære og en stigende interesse for de fag, der undervises i. 82 % af eleverne svarede dog i 2016, at de finder skoledagen for lang, sammenlignet med 46 % i 2014 (SFI, 2016)." (Landerapporten 2017, side 27-28)
4. "Danmark har allerede nået sit nationale Europa 2020-mål om en F&U-intensitet [forsknings- og udviklingsudgifternes andel af BNP] på 3 % af BNP (side 27). Midlerne til offentlig forskning blev imidlertid reduceret i 2016." (Landerapporten, side 38)
5. "For at fremme videnoverførsel og øge virksomhedernes præstationer er der behov for en stærkere forbindelse mellem aktørerne i forsknings- og innovationssystemet. Ifølge en undersøgelse foretaget af Uddannelses- og Forskningsministeriet er produktiviteten i snit 15 % højere blandt danske forsknings- og innovationsaktive virksomheder, som samarbejder med universiteter og offentlige forskningsinstitutioner, end blandt dem, der ikke gør ... Udfordringen med at øge samarbejdet mellem den akademiske verden og erhvervslivet blev allerede nævnt i Europa-Kommissionens landerapport for Danmark i 2016" (Landerapporten, side 39)

Øvrige fokuspunkter fra landerapporten

Af social- og arbejdsmarkedspolitiske forhold lyder det i landerapportens resumé samt i kapitel 3.3 om selv samme:

1. "Det kan dog vise sig at være en udfordring for Danmark at nå det nationale mål for nedbringelse af antallet af personer, der er truet af fattigdom eller social eksklusion." (Landerapporten, side 2).
2. "Den stigende mangel på faglært arbejdskraft er en udfordring for visse brancher, navnlig bygge- og anlægsbranchen. De seneste beskæftigelses- og uddannelsesreformer har til formål at løse denne problemstilling" (Landerapporten, side 2).
3. "Uddannelsesresultaterne i Danmark ligger over EU-gennemsnittet ... Situationen blandt elever med indvandrerbaggrund vækker dog stadig bekymring. Der er meget stor forskel på resultaterne blandt ikke-indvandrere og førstegenerationsindvandrere. Derudover lader andengenerationsindvandrere ikke til at indhente elever uden indvandrerbaggrund." (Landerapporten, side 3)
4. "Ungdomsarbejdsløsheden i Danmark er lav, men giver stadig anledning til bekymring. Arbejdsløsheden blandt personer i alderen 15-24 var på 11,1 % i første halvdel af 2016, hvilket er et godt stykke under EU-gennemsnittet på 18,9 %. Der er dog tegn på, at tallene for unge (15-24 år), der hverken er i beskæftigelse eller under almen eller faglig uddannelse, er på vej i den forkerte retning, selv om de er lave i en europæisk sammenhæng (6,2 % ift. EU-gennemsnittet på 12,0 % i 2015)." (Landerapporten, side 24)
5. "Alle unge uden almen uddannelse, som modtager uddannelseshjælp, har krav på et aktiveringstilbud inden for en måned. Aktiveringstilbuddet skal være skræddersyet til den enkelte og målrettet på uddannelse. Et vigtigt initiativ for udsatte unge uden uddannelse er "Brobygning til uddannelse", som har vist betydelige positive resultater blandt målgruppen. Initiativet har til formål at få de unge til at påbegynde og afslutte en uddannelse (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, 2016). Alligevel har unge med et lavt uddannelsesniveau og meget begrænset erhvervs erfaring vanskeligt ved at få foden ind på arbejdsmarkedet. Omkring 31 % af kontanthjælpsmodtagerne er i alderen 16-29." (Landerapporten, side 24)
6. "En undersøgelse foretaget af den uafhængige økonomiske modelgruppe DREAM viser, at der vil være et samlet mismatch på ca. 110.000 personer i 2025 (Iversen m.fl., 2016). Ifølge en anden undersøgelse af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vil der mangle omkring 70.000 personer med faglig uddannelse i 2025 (Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, 2016a). Der er også en stigende efterspørgsel efter personer med IKT-færdigheder ... Manglen på faglært arbejdskraft kan til dels skyldes et dårligt image. Problemet er knyttet til det potentielt misvisende syn på kvaliteten af undervisningen og de fremtidige jobmuligheder. Vanskelighederne ved at finde en praktikplads – hvilket er de studerendes eget ansvar og en obligatorisk del af de fleste erhvervsuddannelser – er en stor udfordring. Derfor har gymnasierne og lignende uddannelser tiltrukket en stor del af de unge inden for de senere år." (Landerapporten, side 25)

Landerapporten om 2020-målene:

- **DK's indsats ift. sidste års anbefaling om øget samarbejde mellem universiteter og erhvervsliv:**
"Der er gjort visse fremskridt med hensyn til at øge samarbejdet mellem universiteter og erhvervslivet. De danske myndigheder har taget initiativ til at styrke forbindelsen mellem universiteterne og den private sektor gennem dialoger med begge parter, nye retningslinjer og specifikke programmer til at lette samarbejdet. Det omfatter bl.a. indsatsen fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse og Danske Universiteter, den mere prominente rolle til forsknings- og teknologiorganisationerne samt den nye Innovationsfond, der er oprettet til at støtte investeringer og langsigtede projekter/partnerskaber inden for forskning, teknologi, demonstration og markedsudviklingsaktiviteter. I juni 2016 genforhandlede Uddannelses- og Forskningsministeriet udviklingskontrakterne med universiteterne for 2015-2017 med henblik på at indføre et ekstra mål om øget regionalt vidensamarbejde." (Landerapporten, side 43-44)
- **Mål for andelen af elever, der forlader uddannelsessystemet tidligt: max. 10 % hos de 18-24**
Danmarks andel lå på 7,8 % i 2015: "Målet på < 10 % er nået og oven i købet overgået. Frafaldsprocenten for befolkningen i alderen 18-24 er faldet siden 2008, hvor den lå på 12,5 %, mens den lå på 7,8 % i 2015." (Landerapporten, side 45)
- **Videregående uddannelse: mindst 40 af de 30-34 skal have en videregående uddannelse**
Danmarks andel lå på 47,6 % i 2015. "Målet på > 40 % er nået og oven i købet overgået. Den andel af befolkningen i alderen 30-34, som har gennemført en højere videregående uddannelse er steget fra 39,2 % i 2008 til 47,6 % i 2015." (Landerapporten, side 45)